

כ"ח טבת ע"ב – "בשעה שהקדימו" תער"ב מאמר ל – כפר חב"ד

סיכום שיעורי הרב יצחק גינזבורג שליט"א^x

ניגנו "צמאה לך נפשי".

א. השקפות משקופיות – סוד המשקוף והמזוזות

שקיפות המשקוף

לפני כמה שבועות דברנו על המושג שקיפות, בקשר למה שהרבי הרש"ב מסביר בהמשך ע"ב שספירה לשון ספיר היא שקוף. כעת אנחנו באמצע, לקראת סוף, כל סדרת המאמרים על הפירושים השונים של המלה ספירה, כאשר הפירוש הכי גבוה הוא ספירה לשון ספיר. הדבר קשור למלה מיוחדת שמופיע רק בפרשת השבוע ולא חוזרת בכל התנ"ך – מלה שחוזרת שלש פעמים, כולן בפרשתנו – משקוף. משקוף הוא מאתו שרש של שקוף – שקף. אנחנו מכירים שרש זה בתור השקפה – לכל אדם יש השקפה, השקפות עולם. במיוחד מכירים אותו מהפסוק "השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך את ישראל", לשון הבטה. אבל כאן יש צורה מיוחדת של המלה שמופיעה רק כאן, בפרשת בא. בפעם הראשונה כתוב "על שתי המזוזות ועל המשקוף" (ב-א, שתי מזוזות ומשקוף אחד, קשור בעצם לפרשת בא), בפעם השניה "אל המשקוף ואל שתי המזוזות" ובפעם השלישית שוב "על המשקוף ועל שתי המזוזות" – שלש פעמים. הכל בהקשר למתן דמים כאשר שחטו את הפסח וצריך היה לתת את הדם על המשקוף ועל שתי המזוזות. מכך שבפעם הראשונה המזוזות קודמות למשקוף ובפעמים השניות הסדר הפוך לומדים חז"ל שהסדר אינו מעכב.

המשקוף והאסקופא

בכל אופן, יש כאן ציור – שתי מזוזות משני הצדדים ומשקוף למעלה. מה יש למטה? אין מצוה לתת דם למטה, על הרצפה, אבל איך קוראים למה שנמצא בדיוק תחת המשקוף? או סף, או אסקופא, כלשון חז"ל, או מפתן, כלשון התנ"ך. חז"ל אומרים שאף על פי שאין מצוה לתת את הדמים למטה, רק על המשקוף ועל שתי המזוזות, את שירי הדם שופכים על המפתן. בדיוק כפי שכאשר מקריבים קרבן נותנים את מתנות הדם על המזבח ואת שירי הדם שופכים אל יסוד המזבח, כך את שירי הדם אחרי מתן הדמים על המזוזות והמשקוף שופכים על הסף (מזכיר אסקופא). אם כן, כל הפתח משתתף במצוה זו של מתן דמים. ומה ההבטחה? "ופסח [הכל מצות פסח] הוי'

^x נרשם על ידי איתיאל גלעדי. לא מוגה.

על הפתח ולא יתן המשחית לבא אל בתיכם לנגף" – כך מסיימים פסוקים אלה. אסקופא היא גם כמעט כמו משקוף, שהרי **ס ו-ש** הן אותיות מתחלפות – סימן שהמשקוף שלמעלה משתקף באסקופא שלמטה (מקור למושג השתקפות). כמובן יש פה גם השתקפות של שתי המזוות – אחת מימין ואחת משמאל.

הופעות המזוזה בתורה

אחד השרשים שנתבונן בהם הערב הוא **זוז**, השרש של מזוזה – שרש שמופיע רק בהקשר של המלה מזוזה, כאן ובהמשך התורה. יש עוד כמה מזוות, אבל עיקר רכוז המלה מזוזה הוא כאן – שלש פעמים "שתי המזוות", עוד לפני המצוה לקבוע מזוזה, בהמשך התורה (מופיע פעמיים, שתייהן במשנה תורה), והמזוזה של "עבד נרצע" (רוצעים אותו אצל האלהים, הדלת והמזוזה – ר"ת **אדם. אלהים דלת מזוזה = יג פעמים אדם** [הערך הממוצע של כל אות] = **ט פעמים מזוזה** [הערך הממוצע של ח אותיות **אלהים דלת**]!). שש פעמים מזוזה בתורה – שלש כאן, פעם אחת במשפטים ופעמיים במצות מזוזה בדברים (ואתחנן ועקב).

זוז ו-זיז

שרש המזוזה הוא **זוז**, לשון תזוזה. יש שרש קרוב, **זיז** – המדקדקים מחלקים לשנים – שמופיע שלש פעמים בתנ"ך, "והתענגתם מזיז כבודה" (רש"י מפרש מלשון תזוזה, כמו שרש זוז) ופעמיים "זיז שדי" שהוא עוף אגדי, כפי שיש לויתן ושור הבר, בסעודת לויתן יש גם עוף – חוץ מדג ובשר – "זיז שדי". כך חז"ל מסבירים. המפרשים על פי פשט נותנים שני פירושים: פירוש אחד ש"זיז שדי" היינו כל מה שזוז בשדה, כל גן החיות שיש בשדה. אפשר לקרוא במקום גן חיות "זיז שדי" (כנראה שמכאן zoo בלועזית). עוד פירוש, שזיז הוא דבר שכולט, כמו בלשון חז"ל – בליטה בבנין וכיו"ב – ולכן "זיז שדי" היינו כל בעלי הקרנים. כל החיות בעלות הקרנים, כמו איל צבי ויחמור וכ' – כל החיות הטהורות. בקבלה "חותם בולט" הוא בחינת יסוד (יש חותם בולט וחותם שוקע). אלא שני הפירושים על פי פשט, חוץ מהפירוש האגדי, שיש עוף שנקרא זיז שדי, החבר של הלויתן ושור הבר.

צורת שרש זוז – משקוף ושתי מזוות

אם כן, יש בביטוי "על שתי המזוות ועל המשקוף" שני שרשים מיוחדים – **שקף ו-זז**. אמרנו זז, כי אם נתבונן רק בשרש זוז הוא עצמו רומז לצורת שתי המזוות והמשקוף – **זז** היינו שתי המזוות, "**מזה ומזה**" (אותיות **מזוזה** בתוך אותיות **מה**, ר"ס **מזוזה**) – שעליהן משקוף, ה-**ו** של שרש **זוז**. מכאן נלמד שעיקר המזוזה היא האות **ז** (הרומזת לתבת "זה", כמוכאר בחז"ל בכ"ד, נבואת משה רבינו – "זה הדבר אשר צוה הוי'").

מזווה – כח המניע הבלתי מתנועע ושמירה על הבית

בכלל, מזווה – למה נקראת כך מלשון זו? – הרד"ק אומר שנקראת כך היות שקובעים את הדלת במזווה, על ציריה, והדלת כל הזמן בתזווה, זזה על המזווה. ידוע בחסידות, אדה"ז כותב בשם המגיד, שכל שם בלשון הקדש שמתחיל ב-מ הוא מלשון מפעיל (דברנו לפני שבוע על הבנינים השונים של הפועל בלשה"ק) – מזווה הוא לשון מזיז. היא עצמה לא זזה, כפי שמברכים "לקבוע מזווה" – המצוה היחידה שמברכים עליה בלשון קבע, קביעות. בחסידות מסבירים יותר עמוק – לא רק שהדלת זזה על המזווה, אלא כל האדם זו על המזווה. המזווה היא "כח המניע הבלתי מתנועע" – הוא קבוע, ומכח הקביעות שלו הוא מניע את הכל. לכן הכוונה הפנימית של מצוה זו היא "הוי" ישמר צאתך ובוואך עד עולם". יוצא ובא אותיות צבא – כל יהודי הוא איש צבא, דווקא בפרשתנו בה עם ישראל מכונה "צבאות הוי". הצבא יוצא ובא, ומי שומר עליו? המזווה. התוספות אומרים שהמזווה לשימור עביד – כל עצם גדר המזווה הוא עבור השמירה, "הוי" ישמר צאתך ובוואך עד עולם". מחוץ למזווה כותבים את שם ש-ד-י – כפי שכותבים הראשונים, ומקורו בזהר הקדוש. נהוג לפרש ששם זה (בהקשר למזווה) ר"ת "שומר דלתות ישראל", אבל הכלבו כותב "שומר דירת ישראל" (מאד יפה, כמו "נתאוה הקב"ה להיות לו יתברך דירה בתחתונים" – המזווה שומרת את דירת ישראל, כולל ובעיקר הדירה שישראל עושים לה). בין עשרת המבצעים של הרבי מבצע מזווה מכוון אצלנו כנגד המלכות – שייך לקטע הזהר שנלמד בפרשה. מזווה בגימטריא שם א-דני, השם של המלכות. לכן קשור לבית, שהוא המלכות. המזווה שומרת על הבית ועל כל בני הבית שיוצאים ובאים מכח המניע הבלתי מתנועע.

המשקוף ושתי המזוזות כנגד שלשת האבות

מה שעשינו כרגע – רק להתבונן בשרש זוז. יש ז כאן ו-ז כאן – כל ז היא מזווה בפני עצמה – וה-ו היא המשקוף מלמעלה. הייתי חושב שהמזווה מימין היא כנגד אברהם אבינו והמזווה משמאל כנגד יצחק אבינו, ואילו ה-ו – התפארת, המשקוף – היא יעקב אבינו. אבל, חז"ל במכילתא אומרים לא כך, אלא שהמשקוף הוא אברהם אבינו. אומרים בפירוש שכל ענין המזווה והשימור – גם במצרים וגם במצות מזווה לדורות – היא בזכות אברהם אבינו (שה"רגל" שלו הוא חג הפסח), "והוא עומד עליהם" (ובו נאמר לשון השקפה – "וישקף על פני סדם וגו"²). אברהם עצמו הוא מזווה (הוא הראשון שקרא לה' בשם א-דני = מזווה כנ"ל), יוצא לקראת אורחיו ומזמין אותם להכנס, זן ומפרנס אותם בכל האש"ל, ובסוף מלווה אותם החוצה. עיקר המזווה והשימור היא בזכות ה"חסד לאברהם", צבע הלבן בנפש, כמו שיתבאר. לכן

² "וישכם... וישקף... וירא..." = 1089 = גל ברבוע – גל עיני וגו'".

חז"ל אומרים בפירושו שהמשקוף הוא דווקא אברהם. אם כך, צריך לומר שהמזווה שבצד ימין הוא יעקב והמזווה שבצד שמאל יצחק. המזווה מימין – אליה שייכת מצות קביעת מזווה, מימין הנכנס – היא בחינת יעקב והמזווה משמאל (שבה מדליקים נר חנוכה) כנגד יצחק. בפסח מצרים היתה מצוה לתת את הדם על כל אחד משלשת המקומות האלה. חז"ל אומרים שבפסח מצרים לשתי המזוזות ולמשקוף יש דין מזבח. שחטו קרבן – צריך להקריב את הדם למזבח. אבל כאן כתוב "ולקחתם אגדת אזוב וטבלתם בדם אשר בסף והגעתם אל המשקוף ואל שתי המזוזות וגו'" – צריך להגיע בדם למשקוף ולמזוזות, סימן שהם שמשו כאן כמזבח. יש מקום אחד שכתוב בחז"ל שיש שלש מזבחות בפסח מצרים – שתי המזוזות והמשקוף – ויש מקום שכתוב שיש אפילו ארבע מזבחות, כולל הסף-האסקופא-המפתן עליו שופכים את שירי הדם, כפי שבמזבח שופכים שירי הדם אל יסוד המזבח כנ"ל. כל זה הקדמה, רק להכנס לענין. בכך שדווקא אברהם נמצא למעלה, הוא עצם המשקף, צריך להמשיך להתבונן.

ההשקפות לפי המשקוף

אמרנו שהיום המלה אולי הכי חשובה משרש שקף היא השקפה – לכל אדם יש השקפות. כנראה שהשקפות כל אדם הן לפי משקוף הדלת שלו. יש השקפות יותר שקופות, יותר משקופיות, ויש השקפות יותר אטומות. הרי ההיפך של שקוף הוא אטום, כפי שלומדים מבית המקדש, בו כתוב על שלמה המלך "ויעש לבית חלוני שקפים אטמים". קודם כל אני לומד ששקוף ואטום הולך יחד, אם כי נשמע – וכך באמת – דבר והפוכו. כתוב שכמו שלדלת יש משקוף גם לחלון יש משקוף. בדומה לדלת, גם שני צדדי החלון הם כמו שתי המזוזות, יש לו משקוף ויש לו מפתן. ידוע הווארט המפורסם של הרבי, שאנחנו אוהבים לחזור – במיוחד בסעודת משיח – שלא יודעים איך משיח יבוא, איך יכנס, או דרך הדלת, או דרך החלון, או שיכנס מלמעלה, דרך הארובה. אמרנו שזו כוונה חשובה ב"אחד" של קריאת שמע, כשמציפים למשיח – ארובה-חלון-דלת (ד) רבתי, כפי שהרבי הרשב"ב הסביר לפני שבועיים ש"פתחו של אולם" – שאינו ממש דלת – הוא ה-ד רבתי של "אחד"). גם לדלת וגם לחלון יש מסגרת – שתי מזוזות, משקוף ומפתח – מסגרת של כל פתח. שוב, מענינות אותנו ההשקפות, שלפי המשקופים (המשקפיים).

"שקפים אטמים"

לגבי "חלוני שקפים אטמים" הת"י מפרש שהיו שקופים ורחבים מבפנים ואטומים וקצרים מבחוץ (והוא כדרך העולם בעשית חלונות למאור). רש"י בשם חז"ל מפרש הפוך ממש שהיו שקופים מבחוץ ואטומים מבפנים, ללמד שלא לאורה הוא צריך (ובחסידות מבואר עוד כדי שאור המנורה, אור קדושת המקדש, יאיר החוצה לאהפכא

חשוכא דהעלם העולם לנהורא). האברבנאל (וכך מביא במצודות) מפרש ש"שקפים אטמים" הכל אחד, היינו שהחלונות היו אטומים בחומר שקוף (כמו בזכוכית בהירה)! ויש עוד לפרש שהחלונות היו שקופים-פתוחים ל"אוטם" העצמי עליו נאמר "ישת חשך סתרו" ולמה שכתר עליון אף על פי שהוא אור צח אור מצוחצח אוכם איהו קדם עילת העילות. ארבעת הפירושים הנ"ל מכוונים, מלמטה למעלה (לפי הסדר הנ"ל) כנגד ארבע אותיות שם הוי' ב"ה, כאשר הפירוש הרביעי הוא בסוד "והיה הוי' לי לאלהים", כמו שיתבאר לקמן:

י	חלונות פתוחים לאטימות וסתימות הכתר העליון
ה	חלונות אטומים בחומר שקוף
ו	חלונות שקופים מבחוץ ואטומים מבפנים
ה	חלונות שקופים-רחבים מבפנים ואטומים-קצרים מבחוץ

חבטות לחיקון ההבטות-ההשקפות

רש"י בפרשתנו, על המלה שמופיעה רק כאן (שלש פעמים), אומר שמשקוף הוא לשון חבטה. מה הקשר? הוא אומר ששוקף פירושו לחבוט (ומביא לכך דוגמאות מלשון תרגום). מה הקשר? מסביר רש"י, פשוט ל"בן חמש למקרא", בחדר, שהדלת חובטת על המשקוף. כאשר פותחים וסוגרים את הדלת היא נותנת מכה למשקוף – המשקוף תמיד סובל מכות. אבל יש מקום שכתוב ששרש **שקף** הוא לשון חבטה. גם כאן יש תופעה יפה, של קשר בין חבטה ל-חבטה, לשון נופל על לשון. הרבי אומר שצריכים רק לפתוח עינים ולראות ש"הנה הנה משיח בא" (או דרך הדלת, או דרך החלון, או דרך הארובה) – כנראה צריכים להיות מלומדים בחבטות עד שנפתחות העינים להביט ש"הנה הנה משיח בא", "וכבר בא", בלשונו של הרבי. מענין שרש"י כלל לא מקשר ללשון חבטה והסתכלות, אלא רק ללשון חבטה. כנראה שכדי ליישר את ההשקפות, עד שאדם יתלבן (להלן נידון באריכות בשרש לבן) – "יתבררו ויתלבנו ויצרפו"² – עד שההשקפות תתבררנה, תתלבנה ותצטרפנה, הוא כנראה צריך לקבל הרבה חבטות מהדלת הנפתחת ונסגרת. בכך צריך להתבונן ולצייר – חבטה המביאה לידי חבטה והשקפה מבוררת. כנראה שמהרבה חבטות, טובות ובונות, הוא מקבל את ההשקפות הנכונות, ואז הוא נעשה שקוף, כמו שהרבי כותב כאן. צריך הרבה חבטות בשביל להיות בסוף שקוף. הרבה זמן מתחבט, בחבטות, ובסוף הוא מביט לנוכח דרכו מאת ה' בעולם. שוב, האותיות המשותפות בין חבטה וחבטה הן **בט** – ביט, שם קדוש

² "יתבררו ויתלבנו ויצרפו" כנגד הדעת ("כולם בחכמה אתברירו"), התפארת (ליבין הלכתא) והיסוד (חכמת הצירוף) של החכמה, שבכללותה נקראת "לבן" כדלקמן.

בקבלה, השם שמכוונים כאשר יוצקים את השמן לנרות החנוכה, גם כי **ביט** עולה **אזיה** בגימטריא, אבל עיקר הכוונה ש-**ביט** היינו אותיות **שמן** באתב"ש.

ב. סוד צבע הספיר ורבי שלום שבזי

ספיר – פנימיות הספירות

מכאן נעבור לנושא המאמר בע"ב היום, שקשור לצבע הלבן: החידוש של המאמר השבוע הוא שספיר – ספירה לשון ספיר – הוא אור לבן (אור לבן = טוב ברבוע – "וירא אלהים את האור [הלבן] כי טוב". והוא עולה "[בראשית] **ברא אלהים**" – הדבר הראשון ש**אלהים ברא** הוא **אור לבן**. במילוי: **אלף וו ריש למד בית נון** = **יהודי** ברבוע = **"זה שמי לעלם וזה זכרי לדר דר"**, סוד המזוזה "מזה ומזה" כנ"ל). עד כאן הספיר היה פנימיות הכלי, שמגלה את מהות האור. שאר שכבות הכלי מגלות רק את מציאות האור על ידי הסתרת מהות האור, אבל פנימיות הכלי, הדומה לאור ומעין האור ממש, מגלה את מהות האור בלי להסתיר. כך הסביר עד כה מהי ספירה לשון ספיר. כעת הוא מוסיף – וגם במאמר הבא, האחרון בסדרה זו, מוסיף עוד ממד – שלא רק שהספיר הוא פנימיות הכלי, אלא שהאור שלא מתלבש בכלי כלל, האור שמעל הכלי, הוא ספירה לשון ספיר, ותכליתו לגלות את עצמות האור. מדברים על ספירות בעולם האצילות. הפירוש עד כה היה שפנימיות הכלי, ספירה לשון ספיר, מגלה את המהות של האורות דאצילות. כעת מוסיף יותר, שהאור עצמו – יחסית לאור שלפני הצמצום – הוא כמו כלי, עם היותו אור נטו, והוא ספירה לשון ספיר. במאמר האחרון, המאמר הבא, הוא יאמר שספירה לשון ספיר ממש נמצאת באור אין סוף שלפני הצמצום. כאן חדוש המאמר שעובר מפנימיות הכלי לעצם האור. אומר במאמר שבכלי יש שלש מדרגות, פנימיות-אמצעיות-חיזוניות, ובאור ארבע מדרגות, כי בכל דרגה של כלי יש אור שמתלבש בה ומעליהן יש האור בפני עצמו, שלמעלה מהכלים. כאן אומר שמדרגה רביעית זו, של האור, היא ספירה לשון ספיר. שוב, הפסוק הוא "אבן ספיר דמות כסא", ועוד פסוק – "ספיר גזרתם". נתבונן קצת בשני הפסוקים.

פירושי וצבעי ספיר בתורה

לפני כן נדבר על צדיק אחד שקשור לענין: נתבונן איך תרגום אונקלוס מתרגם את המלה ספיר. הרי באבני החשן הספיר הוא האבן החמישית-המשיחית. יש אודם פטדה וברקת נפך ספיר ויהלום. לפי המקובל, כפי שהסברנו כמה פעמים, הספיר היא האבן של יששכר, ה"יודע ספר" (שרש של ספיר). מאד מענין איך המתרגם מתרגם את כל שמות האבנים היקרות, שהיום מאד קשה לזהות אותן. היום יש אבן ידועה שנקראת ספיר – המלה בלועזית לקוחה מהעברית, לכאורה – ובדרך כלל היא כחולה-תכלת.

האודם הוא מוסכם – רובי (אבנו של ראובן), אדום, לכן נקרא אודם. בין האבנים היקרות יש היום ארבע היקרות בפרט – רובי, אמרלד, ספייר, דיאמנט. אנחנו רגילים לזהות דיאמנט עם יהלום, אך לא פשוט שהוא היהלום של התורה. הרד"ק בפירושו אחד אומר שהספיר הוא הדיאמנט – מתאים קצת לפירוש הרבי הרש"ב כאן במאמר, אם כי הוא מביא את רבינו בחיי בשם גאון שאומר שספיר הוא קריסטל. מה הוא רוצה במאמר? להסביר שהספיר היא אבן שקופה, לבנה, ללא גוון מסוים. קריסטל אינו מרביעית האבנים היקרות ביותר. הכי לבן בין האבנים הטובות הוא היהלום. למה הרד"ק חושב לפי פירוש אחד שהספיר הוא היהלום? כי יש סיפור בחז"ל שקונה שקנה ספיר רצה לבדוק אם הוא ספיר אמתי, אז שם אותו על הסדן והביא פטיש כבד להכות בו – הסדן נבקע והפטיש נשבר והספיר נשאר. הרד"ק אומר שאם כך, סימן שספיר הוא דיאמנט – האבן הכי קשה. יש כמה דעות מה הוא ספיר. רבינו בחיי מביא בשם גאון שהוא קריסטל כנ"ל. הרד"ק מביא בפירושו השני שספיר הוא מה שאנו קוראים יהלום. ספייר בלועזית אינו קריסטל או דיאמנט, אלא אותו סוג מבנה כמו האודם – בכימיה – רק שהאודם אדום והספייר כחול. יש עוד אחד, ירוק, אמרלד (אבן המלכים). אני מביא כי מאד חשובים כאן הצבעים. המאמר של השבוע הוא מאמר על חכמת הצבעים. כל הקשר בין הצבעים, במיוחד בהקשר לאבנים המיוחדות של החשן, קשור למאמר השבוע. האמרלד הוא איזמרגדין בתרגום – הדבר מוסכם, אבן ירוקה ככרתי. תרגום אונקלוס מתרגם נופך (אבנו של יהודה, המלך בין השבטים) כאיזמרגדין, אבל מענין אותנו במיוחד כעת התרגום של הספיר. יש לנו כבר כמה אפשרויות מה הוא ספיר, והוא מתרגם "שבזיז" (ספיר שבזיז = הוי' ברבוע). קודם כל, יש שם זיז – "זיז שדי", "והתענגתם מזיז כבודה"¹ איזו מזווה בתוך הספיר.

רבי שלום שבזי

גדול משוררי תימן הוא רבי שלום שבזי – כנראה לשון שבזי. יש שואלים מאיפה קבל את השם שבזי – יש לנו כאן כמה בקיאים – יש מי שאומר שעל שם כפר בתימן בשם שבזי, בו שהה תקופה מסוימת בחייו. אבל אפשר לדרוש את השם שבזי מלשון אבן ספיר, הוא שייך לשבזיז. כשהוא חותם את עצמו בשירים שלו הוא לא כותב שבזי אלא אלשבזי. הוא כתב מעל שלשת אלפים שירים ופיזטים ואצלנו נשארו יותר מחמש מאות. השם הראשון שלו הוא כנראה שלם (לא שלום) – שע נהוריין. כמה עולה

¹ כל הפסוק בישעיה עולה ח"פ תענוג, חדוה ברבוע.

אלשבוזי בגימטריא? **ספיר**! רמז יפה⁷. היות שהזכרנו אותו הערב, יש כמובן ריבוי נסים ונפלאות שהוא חולל. אחד הדברים הכי יפים שמספרים עליו (ספירה לשון סיפור – “השמים מספרים כבוד אל”, אל ר”ת אור לבן, ושאר אותיות אור לבן – רבון עלמא, כפי שלמדנו בזהר בשבוע שעבר דקאי על ספירת החכמה, “אל נהירו דחכמתא”, אור לבן): הוא חי 101 שנים (בסוד “מאין יבוא עזרי. עזרי מעם הוי’ וגו’”, סוד הלומד פרקן מאה פעמים ואחד, שנקרא “עובד אלהים” – “והיה הוי’ לי לאלהים”).

גענועיו לארץ ישראל וביאתו אליה כל שבת

הרבה מהשירים שלו הם גענועים לארץ ישראל, גענועים לגאולה ומשיח – אפשר לומר שהעיקר בשירים שלו הוא חשק הגענועים לגאולה. אחריו יש עוד שלום – שלום שרעבי, רבינו הרש”ש, שהיארציית שלו ב-”שבת, עוד מעט, יחד עם הרבי הקודם. הרש”ש זכה – בנסים, בקפיצת דרך, על עננים – להגיע לארץ. מה לגבי רבי שלום שבזי? מספרים שכל ערב שבת היה בא לארץ ישראל, פשוטו כמשמעו, נשמה בגוף. כל פעם היה בא לעיר אחרת – היתה לו רוטציה של ארבע ערים. שבת ראשונה היה מגיע לירושלם עיר הקדש, אחר כך לחברון, לטבריא ולעכו (ירושלם חברון טבריא עכו = מה-אדם פעמים הוי’ ב”ה, וביחד עם ארץ ישראל = מזל פעמים הוי’¹). כל פעם הגיע למקום אחר, ובמוצאי שבת חזר.

במקום מחשבתו ורצונו של אדם שם הוא נמצא ממש

הוא לפני הבעל שם טוב. הוא חי 101 שנה, וסוף חייו כן חופף לתחלת חייו הבעל שם טוב. הבעל שם טוב מלמד אותנו כלל גדול, ממש מיסודות החסידות, ש”במקום מחשבתו של אדם שם הוא נמצא ממש”. לפעמים כתוב “במקום רצונו של אדם שם הוא נמצא ממש” – גם רצון וגם מחשבה. ודאי אצל כל אדם ה”במקום מחשבתו של אדם” פועל. הרבי הקודם מפרש זאת, בדרך מליצה, על מאמר חז”ל “מחשבה מועלת”. פירוש הפשט של “מחשבה מועלת” הוא לגריעותא, אבל הפירוש הפנימי, למעליותא, הוא שבמקום שאתה חושב אתה יכול להשפיע כי אתה נמצא שם. הרבי הקודם ספר זאת בהקשר לכך שהצליח להוציא חסידים מאחרי מסך הברזל בכח מחשבתו – הרבי חושב על החסיד, ובכך מציל ומחליץ אותו מעמק הבכא של גיהנם הגלות, היכן שנמצא. לכך הוא קורא “מחשבה מועלת”. בכל אופן, אצל הצדיקים הגדולים – כמו כאן – ה”ממש” אצלם הוא באמת ממש. במקום המחשבה והרצון

⁷ **שלם אלשבוזי** = 720 = 10 פעמים **חסד**, שם **עב**. הערך הממוצע של **ט** האותיות = **יסוד**, הספירה ה-**ט** (כלל גדול בתורה – תיקון הברית בשלמות). רוס”ת **שלם אלשבוזי** – **שמאי** (הוי’ במשולש), כנראה שהוא סוד נשמת שמאי הזקן, שהלכה כמותו לעתיד לבא.
¹ שם ירושלם לע”ל, שעתידיה להתפשט בכל ארץ ישראל – “הוי’ שמה”.

שלהם, החשק והתשוקה בנפש, הגעגועים העצמיים של הנפש – הוא נמצא שם ממש. זה ווארט כדי להסביר, לתת קצת געשמאק, במה שמספרים על רבי שלום שבזי. בכל אופן, כנראה שזו גם סגולה של אבן ספיר – להגיע ממש לאיז ספר (גבול) שאתה רוצה. אם הוא השבזיזי, תרגום ספיר, כנראה שאבן זו היא גם סגולה להגיע רחוק, בכח המחשבה והרצון בנפש – להיות באמת איפה שאתה רוצה להיות. כמו שהרבי תמיד צעק ואמר, שאם היינו רוצים משיח באמת וצועקים עד מתי באמת – היינו שם בפועל ממש. אפשר ללמוד ממנו, זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן.

היה משהו דומה לשואה בתימן בדורו, והוא עבר זאת וסבל יחד עם כולם. יש מי שאומר שעשרים אחוז נהרגו ויש אומרים שהרבה יותר נהרגו באותה תקופה, שגרשו את כל היהודים למדבר במשך כמה שנים – זה בתקופה שהוא חי שם. נשמח לשמוע עוד סיפורים, זה המעט שאנו יודעים על רבי שלום שבזי. חוץ מהשירים שלו הוא כתב ספר, "חמדת ימים", על התורה. העיקר שריו, ועד היום הזה יש תימנים אוטנטיים שיודעים איך שרים אותם נכון. גם אשמח אם מישהו יכול לשיר לנו, כמו שצריך, את אחד הפיוטים. יש פיוט יפה שנקרא "אדון הכל" – מישהו מכיר? זה היה מאמר מוסגר על 'נשמת הספיר', "ספיר גזרתם".

עימות האדום והלבן

הבטוי "ספיר גזרתם" בגימטריא 1000 ("גזרתם" = 10 פעמים מזוזה – כל אות בממוצע עולה שתי מזוזות), עם כל סגולות מספר זה – **ישראל בעל שם טוב, תלמיד ותיק, מחלוקת שמאי הלל** (ר"ת משה). כתוב במגלת איכה – "זכו נזיריה משלג צחו מחלב אדמו עצם מפנינים ספיר גזרתם". מפסוק זה האבן עזרא לומד משהו אחר לגמרי. כאן במאמר קובע שספיר הוא שקוף, אך אמרנו שלא פשוט – אולי ספייר, שלא לבן, ואם הוא יהלום צריך להתחיל לשחק עם כל האבנים (שיהלום אינו יהלום). יש מהגאונים שאומר שהספיר הוא קריסטל. האבן עזרא, פשטן, אומר שהספיר הוא אבן אדומה. מאיפה יודע? מהפסוק "אדמו עצם מפנינים ספיר גזרתם", ש"ספיר גזרתם" הולך על "אדמו". יוצא מהפסוק שהספיר הוא אדום, הוא האודם, אם כי אודם ודאי אדום – קשה לומר שלא לשון אדום – אז יש שתי אבנים אדומות. יש בכל התנ"ך שנים שנקראו "אדמוני" – עשו הרשע ודוד מלכא משיחא, "אדמוני עם יפה עינים" = **מלכות**¹. פרק ט' בתהלים מתחיל "למנצח על מות לבן מזמור לדוד". מה זה? אף אחד לא יודע מה פירוש "על מות לבן" – מהו-מיהו ה"לבן" כאן? אחד הראשונים, המפרשים, מסביר ש"לבן" הוא שם עצם של האויב הכי גדול של דוד המלך, ומה שלא יודעים ממנו – שלא כתוב בשום מקום אחר בתנ"ך – לא קושיא. אבל, להוי ידוע

¹ כל הפסוק = ד"פ מלכות.

ש'לדוד המלך היה אויב מספר אחד ששמו לבן, וכאשר הוא מת הוא עשה עליו מזמור גדול. למה האויב הכי גדול של דוד המלך הוא לבן? כנראה שהצבע שעוין אותו הוא לבן, כי הוא אדמוני. אם הוא אדום, כנראה לבן הוא האויב הכי גדול שלו. יש מי שאומר ש"לבן" הפוך אותיות נבל – היה לו אויב בשם נבל הכרמלי – אבל זה בדרך רמז. כאן יש ראשון שאומר שהפשט ש"לבן" הוא שם של אדם, האויב הגדול של דוד המלך, קשור לצבע לבן.

על לובן שלילי

לגבי מצורע כתוב "כולו הפך לבן טהור הוא". לכאורה טוב להיות כולו לבן. מה הפשט של "כולו הפך לבן טהור הוא"? שהוא חולה כל כך אנוש שאין מה לעשות אתו – שיהיה טהור. קודם כל, כך ודאי הפשט – מצורע שכולו הפך לבן ופתאום נעשה טהור איני אומר שהוא התרפא. אדרבה, כאשר הוא מתחיל להתרפא ושוב נראים בו סימני הצרעת הוא הופך להיות שוב טמא. אם הוא טהור, שכולו הפך לבן, ומתחיל להתרפא – שוב נעשה מטהור טמא (על דרך "מי יתן טהור מטמא"). אם כן הטמא הוא סימן טוב, שמצבו משתפר, מתחיל להתרפא. איך אני יודע? "כולו הפך לבן טהור הוא" הוא אסמכתא שהמשיח יכול לבוא לדור שכולו הפך לבן – אם כולו לבן, כולו חייב, "טהור הוא", משיח יכול לבוא. כל זה רק לומר שצבע לבן הוא לא תמיד הכי טוב. אדם חי הוא לבן – יש לו אדם, ויש לו גם ירוק בפנים. ציר יודע שחוץ מהאדם של הפנים, שהוא סימן של חיים, יש גם ירוק – צריכים טיפת ירוק (הצבע של יעקב אבינו, ירוק כחלמון, ויוסף הצדיק, ירוק ככרת).

סוד הצבעים

איך בכלל הולך סוד הצבעים? ארבעת הצבעים הראשיים, כנגד י-ה-ו-ה בקבלה הם לבן בחכמה, אדום בבינה, ירוק ב-ו של שם הוי' (כחלמון – צהוב – בתפארת וככרתי ביסוד) ושחור במלכות (לבן-אדום-ירוק-שחור = "וירא אלהים את האור כי טוב"). איפה הכחול נמצא? מי שלומד חכמת הצבע יודע שכחול הוא אחד הצבעים הראשיים (כחול-אדום-ירוק ככרתי במדע וכחול-אדום-ירוק כחלמון באמנות, בחכמת הצבעים-החמרים). יש קשר בין כחול ללבן. יש קשר בין אדום לשחור – "שחור אדום הוא אלא שלקה", כלשון חז"ל לגבי דם נדה. במאמר מחדש שירוק עמוק נוטה לאדום (ואומר גם שאדום עמוק נוטה לשחור). הוא לא מדבר על הספקטרום במדע, אבל אם נקח את המאמר של השבוע ונתרגם לספקטרום שמוכר היום למדע, הנטיה של הצבעים היא לתדרים יותר נמוכים. הירוק נוטה לאדום, תדר יותר נמוך, והאדום נוטה לשחור. הוא לא מביא לא כחול ולא תכלת.

כחילת העינים

במקום אחר אנחנו מסבירים באריכות שיש בבהמה "כחל" – שד הבהמה, מקום החלב (על ידי חילוף ב-כ **מכחל** נעשה **חלב**). כחל לשון מכחול. בכלל, איפה יש כחול? לפני שנמשיך עם הכחול נאמר שחשוב לנו, כי כאשר אני אומר ספיר אני חושב על כחול – אצלי ספיר הוא ספייר, וספייר הוא כחול. איך משמש הצבע כחול? לריפוי עינים (ידוע שרבי אייזיק קרא לאדמו"ר הזקן כרופא עינים). שוב, אם הרבי אומר שצריכים לפקוח את העינים ולראות ש"הנה הנה משיח בא", אז מי שלא עובד אצלו – העינים לא רואות טוב, אין לו השקפה נכונה, אין לו השקפה שקופה, יש לו בעיה במשקוף, בפתח הדלת – צריכים לכחול לו את העינים. על כלה נאה וחסודה מצד עצמה אומרים "לא כחל ולא שרק ולא פרכוס ויעלת חן". כחל הוא חסד, נתבונן מהו הכחל, שרק הוא אדום בגבורה, ופרכוס הוא בנין השערות על הראש – כמו המשקוף. יש כחל-שרק-פרכוס, ויש אחת שלא זקוקה לכל אלה ולכן מהללים אותה "לא כחל ולא שרק ולא פרכוס ויעלת חן".

צבעי הספיר וסיכום סוד הצבעים

בכל אופן, כמו שהאדום נוטה לשחור, כך הכחול – ענין ארוך ועמוק אצלנו במקום אחר – נוטה ללבן. לכן, מה קורה בתוך הכחל של הבהמה? שם נוצר החלב. הפסוק באיכה אומר "זכו נזיריה משלג [אחת מדרגות הלבן במראות נגעים, מראות הטומאה] צחו מחלב" – כך האבן עזרא לומד, שכמו שהשלג והחלב הם חזרה על הצבע הלבן, כך גם האדום חוזר פעמיים – "אדמו עצם מפנינים ספיר גזרתם"^ה. אם כן, יש כבר ארבעה פירושים לספיר: לפי האבן עזרא הוא אדום, ספייר הוא כחול (ממש ההיפך), ושני פירושים שהוא לבן, כפי שהרבי הרשב"ב רוצה במאמר שלנו. לבן או שהוא קריסטל – כלל לא אבן יקרה כל כך – או מה שאנחנו קוראים יהלום, היקר מכל יקר. בכל אופן, הכל קשור לספיר, הכל קשור לרבי שלום שבזי, זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן, והכל קשור עם תיקון ההשקפות. צריך להיות יהודי שקוף, שתקן את כל ההשקפות שלו. ולסיכום בענין הצבעים, במאמר מקשר הרבי בין האדום לירוק לשחור – הוה שבשם. השרש האמיתי של הלבן הוא בכתר – לבן העליון, ואילו הכחול (הנוטה ללבן) הוא בחכמה, שעולה להתיחד עם הכתר כמו שהבינה יורדת להתיחד עם המלכות

^ה כל הפסוק "זכו נזיריה משלג צחו מחלב אדמו עצם מפנינים ספיר גזרתם" = גוף פעמים זך ("זכו וגו'") = ט פעמים נזיר ("זכו נזיריה וגו'").

(דרך התפארת), ודוק^ט. והרמז: **כתר-לבן חכמה-כחול** **בינה-אדום תפארת-ירוק**
מלכות-שחור^א = **חן (כחל) ברבוע** !

שקיפות – מבט לא מעורב

שוב, היינו באמצע שבסדר של י-ה-ו-ה הלבן הוא הי – כפי שכותב כאן במאמר, שלבן הוא חכמה. הוא מביא שהלבן הוא ממוצע בין "אין גון" ל"גון" – בלשון המקובלים הלבן נקרא "מאין גון לגון". הוא לא אומר שהר"ת של "מאין גון לגון" בגימטריא **חכמה**, אותיות **גלם**, כמו גלם לעומת משהו שמצויר (כידוע שהחכמה הוא בחינת חמר גלם, חמר היולי, בסוד "חמר צורה פועל תכלית" שכנגד י-ה-ו-ה). הוא מסביר שהלבן ביחס לשאר הגוונים הוא לא כמו כלל ביחס לפרטים. להבין את מה שכותב כאן במאמר אליבא דמה שיודעים היום במדע צריך הרבה התבוננות. היום מבינים שלבן הוא כלל, כולל את כל הצבעים, אבל הוא אומר שהלבן אינו כמו כלל לגבי הפרטים, אלא כמו אור פשוט שמגלה את כל הצבעים (ולא מתערב איתם). יש כאן בפרק הראשון במאמר משהו מאד עמוק שגם נוגע לפיזיקה הקוואנטית היום. ידוע שכל הסתכלות, כל שכל, בהכרח מתערב עם הדבר שאתה מתבונן בו ומודד אותו, ולכן גם מפריע לו ומשנה אותו. לכן כל המדידות לא אמינות במאה אחוז, כי אתה המשקיף מתערב. כעת נאמר את עיקר הווארט שלנו עד כה: מה היא השקפה שקופה? משקוף מתוקן, מכח אברהם אבינו, ראש כל המאמינים, כדברי חז"ל. השקפה שקופה היא היכולת להשקיף על משהו – כמו "השקיפה ממעון קדשך מן השמים" – בלי להתערב, בלי להפריע, בלי להיזיז אותו (ואזי, מכח **המזוזות נעשה זו מות** – "ולא יתן המשחית לבא אל בתיכם לנגף"). אם המשקוף שלך לא שקוף, אוטומטית אתה מתערב במה שאתה מסתכל. זו כל התורה. היום לא מכירים בכך שיש אפשרות להשקיף שקוף, "בטול אמת" בלשון המאמר, שלא מתערב אלא רק מאיר את המציאות המפורטת – מאיר את הפרטים בלי להתערב בהם. זה הלבן שהוא רוצה כאן, הספיר שהוא רוצה כאן. הוא אומר שמדרגת הספיר הזו אינה פנימיות הכלי, אלא האור עצמו בבחינת בטול

^ט עלית החכמה לכתר וירידת הבינה למלכות היינו ב"טבע ראשון" שלהן. אך לאחר תופעת ה"אחליפו דוכתייהו", שהגבורות דאבא והחסדים דאמא מתחלפים, מתחלפות היוצרות ואזי הבינה דווקא עולה למעלה (להכלל באור אין סוף ב"ה) ברצוא כו' והחכמה נעשה מקור השוב (לעשות לו יתברך דירה בתחתונים), וד"ל.

^י **כתר-לבן** = 702 = **שבת** (היהלום של שם הוי' ב"ה), סוד התכללות **תרך** עמודי אור דכתר עליון ו-**לב** נתיבות חכמה ו-**ג** שערי בינה, סוד "**איה** מקום כבודו", התכללות ג"ר בכתר. **חכמה-כחול** = 137 = **חכמה נבואה** כנודע.

^א **חכמה-כחול בינה-אדום תפארת-ירוק מלכות-שחור** (כנגד י-ה-ו-ה) = 2662 = ב"פ **יא** בחזקת **ג** (**משיח** במספר קדמי), ודוק.

עצמי – חכמה – אור לבן (= טוב ברבוע כנ"ל = חכמה יראה²⁷), חכמה שבבחינת יראה עילאה, בטול במציאות, סוד בוצינא דקרדוניתא, קו המדה, פנימיות החכמה-סתימאה שבכתר). שרש הלבן הזה הוא בקוצו של י, חכמה סתימאה (וכנ"ל בסוד כתר-לבן חכמה-כחול וכו').

לבן דקדושה ולבן דלעו"ז

היינו בתוך ההסברה שיש לבן של הקדושה ולבן של לעו"ז, לבן הארמי אודותיו הוא דבר במאמרים הקודמים. לבן הארמי רומז בקדושה ללבן העליון – בדרך כלל הכתר, למעלה מחכמה, קוש"י – או שהוא הלבן התחתון, האויב, העוין, ה"לבן" שעוין את דוד המלך הוא גם האויב הגדול של יעקב אבינו, רוצה לעשות לו גל ומסך מסתיר שאור האצילות לא יאיר בעולמות התחתונים. שוב, בלבן יש "ראה"²⁸ [ראיה שייכת להבחנת גוונים] גם [לשון רבוין] את זה לעמת זה עשה האלהים" ("זה לעמת זה" = זה פעמים בטול, "ראה גם את זה לעמת זה עשה האלהים" = זה פעמים חכמה-בינה, הכל בסוד מזוזה, "מזה וזה" כנ"ל. יש בבטוי 24 אותיות = זה [לעמת] זה, הערך הממוצע של כל אות = 70 – שבעים פנים לתורה. הס"ת = 900 = ל ברבוע, סוד הלב היהודי כמו שיתבאר = זה פעמים בטחון, הרו"ת = 780, משולש טל, הוי' אחד = זה פעמים מזוזה!²⁹).

שלש רמות של מודעות

רק נגמור נקודה זו: המשקוף השקוף האמתי הוא אור שמאיר על המציאות ולא מתערב בתוך המציאות, אלא רק מגלה אותה. זה הווארט שהוא מסביר כאן במאמר, ואומר שזו תכונת הצבע הלבן לעומת הגוונים האחרים. הגוונים האחרים מתערבים ונוטים-זזים (כמו שהדלת זזה על המזוזה) – הירוק זז לכוון האדום והאדום זז לכוון השחור. הצבעים בספקטרום – גם אחד מפירושי ספירה – לא טהורים (במובן של תכונה עצמית בלתי משתנה). הצבע היחיד הטהור, שלא מתערב אלא מאיר את כולם,

²⁷ חכמה יראה = "ברא אלהים" = אור לבן = טוב ברבוע. וביחד עם ה"פ בשני הכיוונים = הוי' אלהים (שם מלא, סוד יבק) ברבוע! והנה, חכמה בהכאת אותיות = 32000, לב נתיבות פליאות (אלף-פלא – 1000) חכמה (סוד לב אלהים דמעשה בראשית). יראה עד"ז = 10000 (100 ברבוע, 10 בחזקת 4). יחד = 42000, ואילו אור לבן עד"ז = 4200, ודוק היטב (הכל בסוד שם מב דמעשה בראשית).

²⁸ "ביום טובה היה בטוב וביום רעה ראה [א פנימיות ע, ודוק]: גם את זה לעמת זה עשה האלהים וגו'". כאן אנחנו מצרפים את תבת "ראה" להבא אחריו, שאת זה צריך לראות (ביום רעה, ועל ידי זה להמתיק את הרע ולהפכו לטוב, וד"ל).

²⁹ דילוג אותיות: 1470 = 21 פעמים 70 ו-210 = 21 פעמים 10 = 3 פעמים 70. תן לחכם ויחכם עוד.

הוא הלבן עליו הוא מדבר. בנפש הוא מביא משהו מאד יפה, שהשכל מתערב ברגש – השכל מסתכל על הרגש ומתערב. בשכל שלי אני רוצה להבין את הרגש, או שאני חווה חויה שכלית של הרגש, אבל השכל משנה את הרגש – בדיוק כמו היום בפזיקה, יש מודעות. גימטריא יפה לענין: מדברים על סוד המשקוף, שעולה בגימטריא 526 – מודעות (אין כזו מלה בתורה, אבל אצלנו זו מלה חשובה מאד). אם יש ג"פ משקוף בפרשה (ובכל התנ"ך) כנראה שיש שלש רמות של מודעות – בדיוק מה שמסבירים תמיד, שיש מודעות עצמית, מודעות אלקית ומודעות טבעית. מי שיש לו מודעות עצמית – משנה ומעוות את כל מה שהוא משקיף עליו, המשקוף שלו אינו מתוקן. יש מודעות אלקית, אבל הכי טוב – התכל'ס, 'מות המשיח' – היא מודעות טבעית, כאשר "אלקות בפשיטות". אם כל הזמן אני חושב על ה' במודע סימן שאין אצלי "אלקות בפשיטות", כווארט הידוע שמתנגדים כל הזמן חושבים על ה', משא"כ חסידים כו'. מי שאצלו אלקות בפשיטות מביט על המציאות בעיני ה' – כפירוש אדה"ז ל"תמונת הוי' יביט" הנאמר במשה רבינו (על דרך "שכינה מדברת מתוך גרונו של משה", כך גם בעיניו). אבל השכל מתערב ברגש (ואינו מסוגל לחוות את הרגש כמו שהוא בשרשו, בכתר שמעל לשכל). שוב, יש שלש פעמים "משקוף", בגימטריא מודעות, רמז יפה לכך שיש שלש רמות של מודעות בנפש.

לבן – עצמי

הגענו למלה לבן. אמרנו שיש הרבה גיוון בלבן. במאמר הוא כותב שלבן אף פעם לא יהיה צבע אחר, אבל בתוך הלבן גופא – תמיד לבן – ארבעה מראות נגעים, שכל לבן הוא אחר. יש לבן 'נמוך' מזה, שלא טמא כלל, לכתחילה. יכולות להיות דרגות בתוך הלבן, אבל אף פעם הוא לא יהיה צבע אחר – לא יתערב עם צבע אחר. כך יש בן אדם שהוא 'עצמי' – אף פעם לא יהיה משהו אחר ממה שהוא בעצם, אבל גם אצלו יש עליות וירידות בענינו הוא.

ג. שער לב

לב לבן

בשבועות האחרונים הקדשנו כל פעם קצת זמן להתבונן בשער, אחד השערים. יכולנו להתבונן בכמה שערים – זז (שממנו השרשים זוז וזיז), השערים השונים המרכיבים את השרש שקף (שק, שף, קף¹⁰) – אבל היות שהמלה העיקרית בה הרבי

¹⁰ לציין שהאות ש במילוי המילוי: שין יוד נון = שקוף – חלק המילוי (ח האותיות הנוספות על האות ש המקורית) = האות קוף (האות שבה נברא חדש אדר, כקוף בפני אדם הנראה בלכת האש של האות ש שבה, בקופא דמחטא, נכנס פיל כו', וד"ל).

מתבונן במאמר השבוע היא לבן נעסוק בה. לא קשה לזהות את השער, כי נ נופלת – ברור שלבן לשון לב. מישהו פעם חשב מה הקשר בין לבן ללב? בדיוק ההיפך, כמו מחלוקת הרד"ק והאבן עזרא לגבי הספיר. הייתי חושב שלב הוא אדום, אז למה לבן בא משער לב? מה הקשר בין לבן ללב? מישהו פעם צייר לב לבן? אולי רמז שצריך לעשות לב יהודי מזהב לבן, מאד יפה, אבל מה הקשר בין לב ללבן? בשביל להבין זאת צריך להתבונן בכל השער לב. איך אני יודע באמת ש-לב ו-לבן הם לשון נופל על לשון, קשור ללבן הארמי – כתוב ביעקב "ויגנב יעקב את לב לבן הארמי" (= לב ברבוע] = ד"פ הארמי, הארמי = ח"פ לבן!¹⁰), פשוט שיש פה לשון נופל על לשון. סימן שצריך באמת לעשות לב יהודי מזהב לבן (ויותר מזה – עם הכל יהלומים, דרגה עוד יותר גבוהה של לובן עליון). איך בדיוק גונבים וממי צריך לגנוב – עוד סיפור... בכל אופן, בטוח ש"מעשה אבות סימן לבנים"¹¹, צריך לדעת איך ליישם זאת נכון ובפועל. במה הוא גנב את לבו? שלא אמר לו שהוא בורח, שהוא מוציא ממנו את כל הניצוצות הקדושים, את כל השלל. הוא קיים בעצמו את אחד משמות המשיח (שצריך להקדיש לכך שיעור אחר, דברנו על כך הרבה) – "מהר שלל חש בז"¹². כשאתה הולך לשלול שלל, לקחת משהו ממישהו, לבוז בז, צריך לעשות זאת חיש מהר, "מהר... חש..." (ובשקט – "חש").

להב הלב

כמה שרשים יש בשער לב? אמרנו שנים – לב (משרש לבב) ו-לבן. מה יש עוד? אין הרבה. הגענו ללב, הדבר הכי חשוב מהכל – המרכז של הכל, החיות של הכל. הכל חי מהלב, "לבא פליג לכל שייפין" – הלב מחלק את החיות לכל האברים, הכל בא מהלב, הדם זורם מהלב. יש עוד שרש משער לב? רק עוד שני שרשים. אחד הוא להב (פשוט), אש. יש בטוי בקבלה וחסידות "הבל להב הלב" – הולך יחד עם הלב. יחד עולה אלף – האות הגרונית הראשונה, אותיות שיוצאות מהלב. "חם לבי בקרבי בהגיגי תבער אש דברתי בלשוני" – הדבור יוצא מהבל להב הלב. להב היינו התלהבות, והולך בכירור עם הלב. עוד משהו שנקרא להב – קרוב להתלהבות, אבל קובע ברכה לעצמו –

¹⁰ במילוי, "ויגנב יעקב את לב לבן הארמי" = 3703 = 7 פעמים 529 = 23 ברבוע, תענוג וכו'. במספר קדמי, "ויגנב יעקב את לב לבן הארמי" = 4176 = חן ("הפנימיים" של שם הוי") פעמים חסד ("האחוריים" של שם הוי).

¹¹ "מעשה אבות סימן לבנים" = "בראשית ברא", "ברא" לשון בן כנודע, ו"בראשית" היינו מה שהבן יורש את האב (בראשית אותיות ירשת אב), לומד ממנו (גם כמודע וגם בלא מודע) ומיישם את מעשיו (כמודע או שלא כמודע).

¹² ההפרש בין "מהר שלל" ל"חש בז" הוא רפח – רפח ניצוצין קדישין כו'.

להב של חרב (מזכיר את "להט החרב המתהפכת", כך מסבירים המפרשים, **בלהב-להט** יש חילוף **בט**, לשון הבטה וחבטה, סוד שם **ביט** כנ"ל). "ויבא גם הנצב אחר הלהב"^ט. שבוע שעבר השער שלנו היה **צב** – לפי הפסוק הזה היינו צריכים קודם ללמוד שער **לב** ואז שער **צב**, "הנצב אחר הלהב".

לב לביא

איזה עוד שרש יש ב-**לב**? **לבא** – לביא. לארי יש שבעה שמות, ואחד מהם – אולי הכי חשוב אחרי ארי – הוא לביא. מה השרש של לביא? **לבא** (צירוף שראינו לעיל – "ועבר הוי' לנגף את מצרים וראה את הדם על המשקוף ועל שתי המזוזות ופסח הוי' על הפתח ולא יתן המשחית **לבא** אל בתיכם לנגף", שמכאן אסמכתא ששרש **לבא** במלכות, סוד הפתח, ודוק). אנחנו יודעים שהקשר בין הלבאי ללב כל כך חשוב ותופס במודעות כל העולם כולו, שבלועזית אומרים לייב – אריה-לייב – לשון לביא. יש ביטוי "לב הארי". הלבאי הוא לב הארי, מקום גבורת הארי ("הוי... גבור כארי" בלב, כמבואר במ"א). רק שנבין, לביא הוא הזכר – לא הנקבה. הנקבה היא הלבאיאה. לפי זה מיוחד בשרש **לבא** שיש בו צורת זכר ונקבה, מה שאין כאן באריה (אכן יש ארי ואריה² אבל האריה אינו הנקבה של הארי). אם אני דווקא רוצה לייחד נקבה למין האריה אני חייב לומר לביאה, אבל לביא הוא הזכר. יש פה לב יהודי – שתי למדין מסתכלות אחת על השניה, לפי אבולעפיא – לביא מסתכל על הלבאיאה שלו, לב מול לב.

לביבות לבביות

בשרש לבב יש עוד מלה – לבבות. "ותלכב... לבבות" – כתוב על תמר. אמנון אמר לרוד המלך שתבוא תמר אחותי ותלכב לי שתי לביבות. עם כל הרע שלו, כל התאוה שלו, הוא ידע מה שהוא אומר – "ותלכב לעיני שתי לבבות", ותלכב אותיות לבבות, אבל הפלא ש"לעיני שתי" עולה 880, ותלכב לבבות. כלומר, ארבע המלים הן לבבות לבבות לבבות לבבות – מיעוט רבים שתיים. סימן שצריך שתי לביבות –

^ט "גם הנצב אחר הלהב" = אמת, ביט ברבוע. כל הפסוק: "ויבא גם הנצב אחר הלהב ויסגר החלב בעד הלהב כי לא שלף החרב מבטנו ויצא הפרשדנה" (ז השמות שבפסוק מודגשים, וכולם שייכים למושגים הנלמדים הערב), ודוק. 4 המלים המודגשות = 276, משולש 23 (3 פעמים צב). 2 המלים הבאות = 322 = 14 פעמים 23. המלה השביעית, האחרונה, "הפרשדנה" = 644 = 28 פעמים 23 = 7 פעמים צב = 2 פעמים 322 הנ"ל, סוד שלם וחצי. הכל = 1242 = 6 צירופי אור וכו'. לאחר "ויצא הפרשדנה" ממשיך הכתוב: "ויצא אהוד המסדרונה" – חרוז ("הפרשדנה... המסדרונה") מכוון. "הפרשדנה" כפולה של 23 (28 פעמים 23 כנ"ל) ו"המסדרונה" כפולה של 37 (10 פעמים 37), ודוק. ² הערך הממוצע של ז אותיות ארי אריה = אין-אני (ג-ר מתחלפות באותיות למנ"ר, נמצא שאני מתחלף בארי ו"אניה בלב ים" באריה), וד"ל.

כנראה כנגד החתן והכלה. השרש הוא לב (לבב) – כנראה שמכל הדברים הכי קרובות ללב הן הלביות. וכמו שללביא הזכר יש את הלבליאה הנקבה כך ללבב הזכר יש את הלבבקה הנקבה (**לבב לבבה** = **חכמה** – "לבי ראה הרבה חכמה" כאשר יש בלבי את היחוד של **לבב-לבבה**, הלבבה סועדת ומבריאה את הלב, כמו שנאמר בסיפור של אמנון ותמר).

ארבע שרשי שער לב בסוד הוי'

נקח את ארבעת השרשים של **לב** ונעשה מהם י-ה-ו-ה פשוט – מתבקש. מאד פשוט, אך גם נלמד מכך משהו – שייך לשיעור חשוב מלפני כמה שנים. כותב במאמר שהלבן שייך לחכמה, ה-י של שם הוי' – כל המאמר כאן, ממנו אנחנו יוצאים. להב האש וההתלהבות, וגם להב החרב, שייך לאמא עילאה – שרש יסוד האש (ומינה דינין, דין חרב, מתערין). לכן הרמז שבלהב ה עילאה נכנסת לתוך ה-לב. עוד רמז חשוב – צורה מיוחדת בעברית לגבי להב האש, שאין כמעט ביחס לשום דבר אחר, שיש "שלהבת", **ש** נוספת לשרש. מה היא שלהבת? **ש** שנוספה ל-**להב**. **ש** היא **אש**. שלהבת היא נוטריקון – קיצור או מאמר – של אש-להבה. לגבי "לבת אש" שני פירושים – אם לשון לב או לשון להב. או הלבא של האש, משרש לב, או הלהבה של האש, **להב** בו ה-ה נופלת (סוד ה עילאה שבשם, עלמא דאתכסיא – ה-ה מתכסה בלבת האש). אם אמרנו קודם שצבע הספיר הוא אדום מהפסוק "אדמו עצם מפנינים ספיר גזרתם" – מאיפה לומד מי שאומר שהוא לבן? מהביטוי "לבנת הספיר", "ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר". אך בלבנת הספיר גופא שני פירושים – או לבנת לשון לובן, אך לא כך מפרשים חז"ל ולא רש"י, שמפרשים לשון לבנה (וגם הראב"ע דוחה את פירוש הגאון ש"לבנת הספיר" מלשון לובן לטובת הפירוש שהוא לשון לבנה), שגם מאותו שרש. "לבנת הספיר" היינו לבנה של ספיר (על דרך "אבן ספיר"), אך יש מי שאומר ש"לבנת" היא צבע, ומכאן לומד שהספיר לבן. גם כאן, יש מלים שלא יודעים מהיכן באות, כמו לבה – מלשון לב או מלשון להב, שתי אפשרויות. שוב, לבן ב-י, להב ב-ה עילאה. לב – לבב – נשים בתפארת, שכוללת כל ענין הלב. ודאי יש גם לב בבינה, "בינה לבא", ו-לב נתיבות חכמה בחכמה, וגם במלכות – דוד מלך ישראל חי וקים הוא לב כל ישראל. יש מלים כל כך כלליות שאפשר לשים בכל מקום – לב בחכמה, בבינה, בתפארת ובמלכות, אבל אם רוצים לייחד לו מקום הוא בתפארת, במרכז, סתם לב כולל את כל רגש הלב, מדות הלב. הרי ה"לב" הראשון בתורה – "הכל הולך אחר הפתיחה" – הוא "יצר לב האדם [= לבן] רע מנעריו", שמכאן נלמד שהלב הוא מקום היצרים, וכמבואר בתניא, והוא במקום התפארת שמשם מתחילים החסדים להתגלות ומשם מתחילה המודעות העצמית בנפש, סוד עץ הדעת טוב ורע. נשאר שהלביא והלביאה במלכות, ה תתאה:

י	לבן
ה	להב
ו	לבב
ה	לביא

ארבע המדרגות בסוד רבי-משפיע-צדיק-גבור

כאן קצת חדוש. זה שהמלך הוא לביא, כמו אריה – מובן. אבל במרכבה האריה הוא חסד, ימין. בפשט האריה הוא גבור, "גבור כארי", גבורה, שמאל. אז יש מקום לשים אותו בחסד, ויש מקום לשים אותו בגבורה, ויש גם מקום לשים אותו בכתר – "אריה שאג מי לא יירא", "עלה אריה מסבכו" היינו הכתר דלעו"ז, נבוכדנצר שהחריב את הבית – אפשר לשים אריה על שבעת שמותם בכמה מקומות, אבל בהתבוננות שלנו הוא דווקא במלכות. למה? אמרנו שקשור לשיעור מלפני כמה שנים, שאהוב על כמה חברי' שיושבים כאן – השיעור של רבי-משפיע-צדיק-גבור, שלכל אחד צריכה להיות דמות של רבי, דמות של משפיע, דמות של צדיק ודמות של גבור, הגבור שלו. אז הסברנו באריכות – לכן נחסוך ולא נאריך כרגע – שהגבור שלי הוא המלכות, ה תתאה. צדיק הוא ה-ו, משפיע ה עילאה והרבי הוא ה-י – הלבן של הקדושה, שמאיר את הכל וכולל את הכל. לא ככלל לגבי פרט, אלא מעל זה – "מאין גון לגון", מהקב"ה שאין לו גוף ולא דמות הגוף, לגון (גון-כמו שגוף הוא גון-ף, ודוק). יצא מכלל אין גון אך לכלל גון לא בא – כמו הכבוד בכוונת הדלקת נרות חנוכה שביין יג לשונות האור ל-ח לשונות היפי – זו בחינת הרבי לפי השיעור של רבי-משפיע-צדיק-גבור. כאן הרבי הוא הלבן, המשפיע הוא הלהב – יוצא ווארט יפה, שתפקיד המשפיע לתת לך התלהבות. אם אתה רוצה להיות משפיע של תלמידים, עיקר ההצלחה של המשפיע שהוא מלהיב את התלמידים. רבי לא מלהיב. יכול להיות שהוא מלהיב, אבל זה לא עצם הענין שלו – לא עיקר החידוש שלו. רבי מאיר – אור פשוט, אור אלקי, "גאט איז אלץ, אלץ איז גאט", ה' הכל והכל הוא ה'. תפקיד המשפיע הוא להלהיב – להב. מיהו צדיק? כמו בפרקי אבות, "רואה אני את דברי אלעזר בן ערך מדבריכם שבכלל דבריו דבריכם" – "לב טוב". מי שאני חווה אצלו לב טוב, שכל מה שעושה בחיים עושה מתוך לב טוב. הגבור הוא האריה – יש פה אחד שמתמודד עם המציאות החיצונית בגבורה של אריה, הוא הגבור שלי, ואני צריך ללמוד מהדמות שלו איך להיות גבור בעולם הזה. יהודים צריכים להיות גבורים כדי להביא את מלך המשיח ולתקן עולם במלכות שד-י.

לביבות ביסוד

אם כן, עשינו י-ה-ו-ה של ארבעת השרשים לבן-להב-לבב-לבא. מה לגבי הלבבות? הן משרש לבב שבתפארת (והן בעצם הבת-זוג של לבב כנ"ל) ולכן נשים

אותן תחת התפארת ביסוד (בסוד "גופא ובריתא חשבינן חד", קדושת הברית היינו גילוי העטרה, שרש המלכות, הבת-זוג של התפארת). זה מה שהסיפור מספר. שם היה פגם הברית בדרגה הכי איומה ונוראה, אבל "ותלבב לעיני שתי לבבות" – כך בקדושה שהכלה תלבב לעיני החתן שתי לביבות לעורר את החתן (להבריא אותו מהיותו "חולת אהבה") – אומר שיש קשר בין הליביבות ליסוד, לברית.

ריבוי ענינים ושמות בשרש לבן

נשאר לנו, דבר יפה ומתקשר למאמר, שכמו שבמאמר מסביר שהלבן מאיר את הכל – כמה שהוא פשוט, כמו שכתוב על נר, שנמצא באמצע החדר ומשליך האורותיו על כל צד ופנה, אין ספור הארות, ספירות אין קץ, כך בשרש לבן יש הרבה-הרבה דברים שונים, מה שאין כן בשרשים האחרים משער לב. בלהב יש התלהבות ולהב החרב – מאד קרוב, אפילו לא ממש ענין אחר (כנ"ל שלהב החרב נקרא על שם "להט החרב גו'", התנוצצות להב החרב). גם כאן יש לומר שיש זכר ונקבה – להב (החרב, סמל זכרי כמובן) ולהבה (אש תשוקת קדש של אשה – אש ה עילאה – לבעלה). בלב יש לב ולביבה. בלביא יש רק לביא (מין אחד שלו זכר ונקבה – לביא לביאה כנ"ל). מה לגבי לבן? קודם כל, יש לבנה – "והיה אור הלבנה כאור החמה". ללבנה קוראים כך בגלל הצבע שלה. בכל אופן, רואים שיש לבן לשון זכר ויש לבנה לשון נקבה. הזוג **לבן-לבנה** (אולי כך קראו לאשתו של לבן הארמי) עולה **אהבה** ברבוע (**לביא-לביאה** עולה **אהבה** במשולש!). הנכד הגדול של לוי, הבן הבכור של גרשון, נקרא **לבני** (= **צב**, סוד "הנצב אחר הלהב" כנ"ל). נחשב את כל השתלשלות ו הדורות מאברהם דרך לוי עד לבני, **אברהם-יצחק-יעקב-לוי-גרשון-לבני** (קראנו בפרשת ורא) = 1335 – "אשרי המחכה ויגיע לימים אלף שלש מאות שלשים וחמשה". חוץ מלבנה בשמים יש לבנה כנ"ל. בסוף פרשת שמות קראנו על "מתכנת הלבנים" – סימן שלבנה היא גם אבן בניה (אבן היא בידי שמים ולבנה בידי אדם, כנגד אותיות התורה, הניתנה מן השמים, ואותיות התפלה, השתפכות נפש האדם, כמבואר בדא"ת. על ידי העבודה שבלב, עבודת התפלה, מתלבן הלב [מכח לב החכמה, "ויתלבנו" כנ"ל], היינו הקשר הפנימי בין לב ללבן. יש גם "אבן ספיר" ו"לבנת הספיר" כנ"ל, כאשר הממוצע שלהם עולה **כתר**, שבו תענוג, היורד מלמעלה למטה כטבע המים, ורצון, העולה מלמטה למעלה כטבע האש), אבל קשורה גם לחשיבה, "מתכונת", צריך תכנית בניה לגבי הלבנים. 770 בנוי מלבנים אדומות, אבל לכאורה לבנים צריכות להיות לבנות. יש מי שאומר על פי פשט שנקראות לבנות כי צבען לבן – יוצאות מהכבשן (שנקרא גם מלבן, קשר לגיאומטריה^כ

^כ קו משלש רבוע מלבן = "יסוד היסודות ועמוד החכמות" (מח במשולש) ר"ת י-ה-ו-ה, כנגד ארבע צורות הנ"ל (העגול בכתר, לשון סבוב כנודע. לפי זה, הנקודה היא בפנימיות הכתר, נקודת

– מה צריך להיות הצבע של מלבנים?). מסבירים שהזוג **אבן-לבנה** הוא זוג של **א-ל** דאלב"ם – הכתר דאלב"ם. כל אות היא אבן בספר יצירה, ואם ה-א של אבן מתחלפת ב-ל באלב"ם, האולפן מתחלף בלימוד (משמעות האלף והלמד, שתי בחינות של אותו ענין, פנים ואחור) מאבן נעשה לבנה²². אבל כעת מתבוננים לפי דקדוק, לבנה לא משער **בן** אלא משער **לב**. יש מי שאומר שנקראת לבנים כי יוצאת לבנה מהמלבן-הכבשן. אבל אנחנו רוצים לבנים אדומות, כמו ב-770. מה זה? כמו המחלוקת בין הגאון לאבן עזרא, אם הספיר לבן או אדום. מחלוקת בין דוד המלך, אדמוני עם יפה עינים, לבין שונאו שנקרא לבן – שימות, ואז "למנצח על מות לבן מזמור לדוד". מה יש עוד? שני דברים. יש לב' נה זכה – הכי חשובה בין סמי הקטורת, המקיף העליון. יש "יתבררו ויתלבנו" כנ"ל, אבל יש עוד מלה. פלא שיש הרבה משמעויות – לבן, לבנה, נבנה, לבנה ולבנה ("מקל לבנה" אצל יעקב אבינו). למה נקרא לבנה? יש מי שאומר שעל שם מחשוף הלבן – כשמקלפים העץ לבן – ויש מי שאומר שיש ללבנה פרחים לבנים. יש כאן ארבעה דברים שונים חוץ מלבן עצמו, וחוץ מלבנון. לפי רב המדקדים לבנון לא נכנס כאן, כי שם עצם – שם הר בצפון הארץ, כמו חרמון²³ – אך יש כל כך הרבה סודות לגבי לבנון (כמו שעולה **מנחם, צמח**, שמו של משיח, ונדרש כשרש **לב** נתיבות חכמה ו**נון** שערי בינה בשרשהכי עליון, בעתיק, וחז"ל דורשים שהמקדש נקרא לבנון). בכל אופן, לא קובע ברכה לעצמו בדקדוק, כמו שהשם לבני או לבן הארמי לא נחשב. אפשר להתבונן מאיזו משמעות נגזר השם לבנון (שהוא לבן קטן) – אם בגלל שלבן או בגלל עצי לבנה או משהו אחר. יש הרבה לבנון, והכי חשוב בית המקדש כמו שאמרנו.

נסדר רק את שרש **לבן**, החכמה, שבתוכה גופא "הוי' בחכמה" – י-ה-ו-ה רק בחכמה: שוב, הלבן הוא החכמה – החכמה שבחכמה, כפי שכותב במאמר, שרוצה חכמה שבחכמה שלא מתלבשת באף אחד מממדי הכלי. לא פנימיות הכלי, בריאה שבאצילות, לא אמצעיות הכלי, יצירה שבאצילות, לא חיצוניות הכלי, עשיה שבאצילות – אלא אצילות שבאצילות. לבנה (ירח) היא מלכות, כמובן. עץ לבנה ב-ו – עמודא דאמצעייתא. לבונה שייכת לחוש הריח, שכתוב בפירוש שהוא הכתר, וכן מפורש שלבונה היא המקיף. נשאת לבנה, ששייכת לבנין בכלל ולבנין מתוכנן בפרט –

האמונה הפשוטה שברד"א: **נקדה עגול קו** [אין סוף נקודות, סוד פנימיות אבא פנימיות עתיק ומה שנביעת האין סוף, הברקה אחר הברקה, היא בחכמה, וד"ל] **משלש רבוע מלבן** = 1444 = 38 רבוע. רק **רבוע מלבן** = 400 = 20 רבוע (!).

²² **אבן-לבנה** = **חמה-לבנה** = **חכמה-בינה**, וד"ל.

²³ הלבנון הוא היחבר' של החרמון. **לבנון חרמון** = **טוב** פעמים הוי'. **לבנון חרמון** ובה"פ = ב"פ **אבן** רבוע. **בלבנון חרמון** הרוס"ת = **לבנון** והאמ"ת = **חרמון** – **חרמון** בתוך **לבנון**!

מתכונת הלבנים – וכתוב שבינה לשון בנין. את הלבנה נשים כאבן הבינה של התבוננות הבינה, שבעצם בונה מבנה לשם העבודה שבלב – זו תפלה (הבנויה מאותיות שהן לבנים כנ"ל). כל המבנים שאנחנו בונים – בונים עם לבנים של אמא (לצורך העבודה שבלב). אז יש לנו לבונה, רית, בכתר, צבע לבן בחכמה, לבנים בבינה, עץ לבנה בתפארת ולבנה-ירח במלכות:

קוצו של י	לבונה
י	לבן
ה	לבנה
ו	לבנה
ה	לבנה

בכך סימנו את השער הערב – לב – שקשור לכל הלבנים, הלבבות והלביבות (בפרט לביבות לבן) והלבאים-האריות הערב. [מה עם אותיות הפוכות?]. אמרנו שיש מי שאומר ש-לבן הוא נבל הפוך, אבל זה דרוש. בחמש הדרגות של לשון הקדש אנו כאן רק בתיקון, פשט. אחר כך יש צירוף – צירופי אותיות – מאמר, מכלול, חשבון. הלימוד העיקרי, במיוחד בשביל ילדים, הוא תיקון. ילדים תופסים מאד מהר צירופים, וירצו מיד לעשות צירופים, עוד לפני הבנת הפשט – אבל כדי לבנות נכון צריך קודם התבוננות בפשט, בשער, לפי השרשים שיוצאים מהשער.

ד. הזהר על הפרשה: סוד המזוזה (וקיום מצוות משיחי-תכליתי)

שמירת הדם על המזוזות ושמירת מצות מזוזה

נעבור בקיצור לזהר: הזהר אומר לגבי המשקוף והמזוזות, שכמו שכאן בזכות המצוה לשים את הדם על שתי המזוזות והמשקוף ה' שמר אותנו, "ולא יתן המשחית לבא אל בתיכם לנגף", כך מצות מזוזה מגינה על היהודי המקיימה. רבי לויק (וגם הרבי בפירושו על דברי אביו) לא מביא, אבל דברי הזהר בעצם מבוססים על חז"ל במכילתא, שאומר כל שכן וקל וחומר – אם מצוה חד פעמית זו, שלא נהגה לדורות, של מזבחות המזוזות והמשקוף, הועילה להציל מהמשחית, כל שכן וקל וחומר מצות מזוזה ממש, שיש בה עשרה שמות של הקב"ה, והיא מצוה קבועה לדורות, כל שכן וקל וחומר ששומרת על היהודי בצאתו ובבואו. כך במכילתא, ובהר"ב רבי אבא אומר שרושמים את ה' של הקב"ה על המזוזה, ובזכות זאת ה' יושב על ביתך מבחוץ – הדימוי שאדם יושב בפנים בביתו (לא יוצא ובא) והקב"ה בכבודו ובעצמו יושב בחוץ על הפתח ושומר עליו ועל כל מה שבבית. הכל בזכות שם ה' שרושם על המזוזה.

שני פירושים לשם השומר במזוזה

רבי לויק מביא קודם כל את ניצוצי אורות, פירוש מקובל על הזהר, שאומר שהשם הוא שם א-דני שהוא כללות ענין המזוזה, שם של המלכות. רבי לויק אומר שלכאורה טוב יותר לומר שהולך על השם שרושמים על המזוזה מבחוץ – על "והיה [אם שמע וגו']" (צירוף אותיות הוי') בפנים כותבים "שדי" בחוץ, ו"והיה" ועוד שדי עולה שם. אחרי שמביא פירושו כותב שראה מפורש כך ברמ"ז.

כוונת השמירה – מעצם מצות מזוזה

הרבי נוהג לפרש לקוטי לוי יצחק, ומדבר על קטע קצר זה. קודם כל מביא מה שאמרנו קודם על המזוזה, ש"לשימור עביד". מה החידוש בכך? בדרך כלל מצוות אינן לשם סגולה כלל. החידוש של מבצע מזוזה, וכל מה שהרבי דבר עליו מאד חזק – כח השמירה שיש במזוזה. כששאלו אותו שזו מצוה, ולא צריכים לעשות לשם סגולה אלא כי "רחמנא אמר" – צריכים לעשות לשמה, ואם אתה מכוון משהו אחר לכאורה מקיים את המצוה שלא לשמה. בענין זה היו הרבה שיחות, אחת מ'מלחמות הקדש' של הרבי (כמו נרות שבת קדש), שצריכים לדעת שהסגולה היא חלק מהמצוה וצריכים לשים את המזוזה כדי שתשמור. קצת מזכיר את "עשר על מנת שתעשר" – "בחנוני נא בזאת" – שצדקה היא סגולה, אך כאן אפילו יותר עצמי.

ארבע דרגות ביחס לסגולת המצוה

תוך כדי הדברים – נאמר בקיצור – יש ארבע מדרגות כמה סגולת המצוה היא חלק מעצם המצוה או משהו צדדי. יש כלל גדול בתורה ש"שכר מצוה בהאי עלמא ליכא", אין שכר מצוה בעולם הזה כלל. לומדים מסיפור שהיה, שאחד עלה על העץ לקיים מצות שילוח הקן וכבוד אב ואם יחד – שני דברים שכתוב בהם אריכות ימים – והוא נפל ומת. סימן, כך לומד רבי יעקב בגמרא, ש"שכר מצוה בהאי עלמא ליכא" ואריכות הימים היא לעולם הבא. אבל יש בהלכה לא כך – ש"כל מצוה ששכרה בצדה" בית דין לא מעניש עליה. הסברא שהיות שאתה מובטח בשכר – בעולם הזה, לא בעולם הבא – צריך להיות כח מניע מספיק לקיומה, ובית דין לא צריך להתערב. זו הלכה, שבית דין לא מתערב. יש כמה מצוות ש"שכרה בצדה". הכלל הוא ש"שכר מצוה בהאי עלמא ליכא", אבל יש כמה מצוות ש"שכרה בצדה", ולפי ההלכה יוצא שבהן "שכר מצוה בהאי עלמא ליכא". על שתי דרגות אלה מוסיפה מצות מזוזה, שהב"ח בטור כותב שההנאה והרווח שיוצאים ממצות מזוזה הם מגוף המצוה. כלומר, יש למצוה זו הנאה ורווח, שהן חלק מהמצוה ולא משהו צדדי. זה לא נחשב כשכר. קודם היתה רק שאלה, אם יש למצוה שכר בעולם הזה או רק בעולם הבא – המסקנה להלכה ששכר רוב המצוות בעולם הבא, אבל יש מצוות ששכרן מפורש בתורה ואז יש להניח שיש

שכר גם בעולם הזה – אבל הכל מתייחס לשכר. כאן משהו אחר, שההנאה והרווח הן חלק מהמצוה עצמה. מוסיף על זה, כותב הרבי – משהו מאד יפה ועמוק – משהו עוד יותר חזק, לשון התוספות ש"מזוזה לשימור עביד", כלומר שהשימור של המזוזה לא רק הנאה ורווח מגוף המצוה (שהרבה יותר משכר) אלא הוא כל עצם המצוה מאלף עד תיו, הוא עצם גדר המצוה. מה הנפקא מינה? כוונה פשוטה, מה צריך לכוון כשאני מקיים מצוה לקבוע מזוזה. מי שהוא 'פרום' חושב שאל לי לחשוב על תועלת עצמי, אבל הרבי כותב לא כך. הוא כותב שאליבא דאמת, ש"לשימור עביד", אם אני רוצה לקיים את המצוה לכתחילה כדבעי אני חייב לכוון שהיא לשימור – שמירה שלי, שומר עלי ועל בני ביתי. לא רק מגוף המצוה, אלא זו גדר המצוה – זו כל עצם המצוה.

ככל שמתקרבים למלכות הסגולה נעשית חלק עצמי במצוה

כאן יש ארבע מדרגות – התבוננות יפהפיה שאפשר להשליך על כל התורה, אבל היחוד כאן הוא מצות מזוזה. הכל קשור לכוונה. יש כוונה לשמה – לא רוצה גן עדן שלך ולא שכר העולם הבא שלך, רק את המצוה שלך, רק אותך (כמו שאמר אדמו"ר הזקן). יש מדרגה ש"שכרה בצדה" – השכר לא חלק מהמצוה אלא "בצדה". נתייחס למלה ברצינות, מילולית – שהשכר נמצא בצד המצוה, נוגע למצוה. לכך קוראים מקיף קרוב, שבקבלה וחסידות הוא מקיף לשון נוגע. יש שכר שהוא בגדר מקיף רחוק – מקיף שלא נוגע ממש. לכן, גם כשאני חושב, איני צריך לחשוב עליו בכלל – אני צריך לחשוב על המצוה, לא על המקיף הרחוק, כי לא נוגע. כשהתורה דאגה לכתוב את השכר בצד המצוה, סימן שנוגע – אולי נוגע ואינו נוגע, אבל כן נמצא במודע של האדם, כל כך במודע שבית דין לא צריך לדאוג לו, כי האדם יודע שיש שכר למצוה זו גם בעולם הזה. אבל, השכר "בצדה", ולא מגוף המצוה. יש מדרגה יותר, שההנאה והרווח היא כבר חלק מגוף המצוה, ולא רק בצד שלה – אור פנימי, ולא מקיף קרוב. ברגע שהופך לאור פנימי כבר לא נקרא שכר. מקיף קרוב, נוגע, עדיין נקרא שכר – ואז צריך לדעת אם "שכר... איכא" או "שכר... ליכא" – אבל אור פנימי כבר לא שכר. יותר מזה, "לשימור עביד" כבר לא אור המצוה אלא עצם של המצוה. יתכן שיש עוד כוונות בנגלה ובנסתר, אבל "כשאתה תופס בחלק מהעצם אתה תופס בכלו" – הכל "לשימור עביד". הווארט כאן יהיה שכלל שיוורדים למטה, מתקרבים למלכות, השכר והתועלת האישית נעשים יותר ויותר חלק מהמצוה (בפרט בנוגע לשימור – שמירה מכל רע – "הוי' ישמר צאתך ובואך מעתה ועד עולם". הרי "שמור" לנוקבא, בחינת מלכות, מקום יניקת החיצונים שהרי "רגליה יורדות גוי", ועיקר תפקיד המלך לשימור על עמו). זה יעוד מלכותי, יעוד משיחי, לכן הרבי היה כל כך קאך-זיך בכך שנדע שהמזוזה היא בעצם שימור.

ארבע המדרגות בסוד הוי'

אם איני רוצה שום דבר אלא רק אותך – זו חכמה. איך אני יודע? מהמאמר. אחד הדברים היפים והעמוקים במאמר הוא ההסבר של אור לבן בעבודה – קיום תורה ומצוות מתוך התקשרות פשוטה ועצמית, נקודת התקשרות שלא מתערבת בשום דבר. לא כדי להגיע לחיות של אהבת ויראת ה', לא כדי להגיע להשכלות של ידיעת ה' – לא לשם שום דבר, אלא רק נקודת התקשרות פשוטה לה'. אומר שאפילו מה שכתוב בתניא שהמקיים את המצוות באמת הוא מי שאוהב את ה' – שהעיקר במצוות עשה אהבת ה' ובמצוות ל"ת היראה – ואומר שאין זה העיקר, דבר חזק שאומר שמה שכתוב בתניא לא העיקר. אור לבן הוא התקשרות עצמית – אין שכר, לא בעולם הזה ומבחינתי גם לא בעולם הבא, כמו סיפורי הבעל שם טוב. אפשר לומר שהויתור על השכר בעוה"ב הוא קוש"י והי הוא "בהאי עלמא ליכא". אפשר לומר שהיות שמקיף רחוק הוא מסיח דעת ממנו ומקיים את המצוה כי ה' אמר – "סוף הכבוד לבוא". יש מי שגם על זה מוותר, כידוע שיש שתי גרסאות – "אלא הוּו כעבדים המשמשים את הרב שלא על מנת לקבל פרס" ו"על מנת שלא לקבל פרס". כתוב ש"לא על מנת לקבל פרס" היא דרגת הבינוני, אך דרגת הצדיק היא "על מנת שלא לקבל פרס" – זה הלימוד הראשון בתחלת פרקי אבות. את "על מנת שלא לקבל פרס" נשים בכתר ו"שלא על מנת לקבל פרס" בחכמה. מצוות ש"שכרן בצדן", בתודעה, נשים בכינה – עולם הבא. תודעה של שכר שייכת לבינה – עדיין "הנסתרת להוי' אלהינו". הנאה ורוח מגוף המצוה כבר שייך ל"תפארת גופא" – הלב שדברנו קודם. כשעצם המצוה הוא השימור – כבר שייך למלכות. כשרוצים לקדם את ענין המלכות צריכים לעשות ממזוזה בנין אב – אם רוצים לקרב את כל עם ישראל לתורה ומצוות צריך לומר את סגולת המצוות. נשמע כמו אינטרס, אבל זה ענין מלכותי – "סגולת מלכים", סגולה היא משהו מלכותי. הסגולה היא שמצוה זו "לשימור עביד" – לא רק הנאה ורוח מגוף המצוה, ודאי שלא רק "שכרו בצדו". ולסיכום:

וקצו של י	ויתור על עולם הבא
י	"שכר מצוה בהאי עלמא ליכא"
ה	"שכרה בצדה"
ו	הנאה ורוח מגוף המצוה
ה	"לשימור עביד"

זה נושא אחד יפהפה שיוצא משיחת הרבי על תורת לוי-יצחק של אביו.

השמות השומרים

עוד משהו מאד יפה שיוצא מהשיחה: יש שני פירושים מהו השם של המזוזה ששומר. לפי הניצוצי אורות והפירוש הראשון של הרמ"ז הוא שם א-דני העולה מזוזה

– כללות ענין המזוזה. בפרט יש פירוש שני שמדובר בשם ש-די שכתוב מבחוץ על אותיות "והיה". אבל ראינו שיש מקור לכל הזהר, המכילתא, שם כתוב בפירוש – בקל וחומר של מזוזה משתי המזוזות והמשקוף של פסח מצרים – שהמזוזה שומרת כי יש בה עשרה שמות בפנים. אף אחד לא מזכיר זאת בפירוש הזהר, אבל מפורש במכילתא. מה הם עשרה שמות? שבע אזכרות של שם הוי': בפרשה ראשונה יש ג"פ הוי' – "שמע ישראל הוי' אלהיך הוי' אחד. ואהבת את הוי'" – ובפרשה השנייה ד"פ הוי' (כמו אבות ואמהות). חוץ מזה יש עוד שלש הטיות של שם אלקים – אלהינו, אלהיך, אלהיכם⁷². במפרשי הזהר לא מוזכר כלל, אבל לכאורה הכי חזק.

שלשה יודין – שלש טפות דם

אם כל כך חזק, למה צריכים לכתוב ש-די בחוץ? שרש המנהג הוא בזהר (בשם רבי אבא במ"א). מה מוסיף שם ש-די? הסבר הרבי יענה על כך, אף שכלל לא שואל ולא מזכיר את דברי המכילתא. הרבי אומר ששמות הקדש בפנים הם בטול לקב"ה – מראים על עבודה של בטול פנימי לה'. מצד הנפש האלקית של כל יהודי הוא בטל לה', והדבר מתגלה דרך שמות הקדש שבתוך המזוזה. אבל שם ש-די בחוץ – שומר דלתות ישראל או שומר דירת ישראל – מקשר את היהודי לקב"ה גם כשאין לו שום מודעות אלקית, כמו שכאשר ישן על המטה. הפשט שאדם ישן בפנים, בלי קשר מודע לה', וה' יושב בחוץ ושומר עליו מכל רע. הוא אומר שהקשר העצמי הזה, שיותר חזק משמות הקדש בפנים, שגם כאשר אין ליהודי שום תודעה אלקית, אבל ה' איתו בכל מצב – מתבטא בשם ש-די שבחוץ. יש בפירושי הזהר שלשה שמות שבכל אחד יש י – הוי' ("והיה", גם לשון שמחה, שצריך לקיים המצוה בשמחה), ש-די, א-דני. יוצא רמז בחז"ל שטפת הדם על המזוזות והמשקוף כמו י (דם אדום כנגד האות י הלבן, בכוונת שם הוי' כנ"ל, והיינו כמובא בזהר כאן בשם רבי יהודה, מצד החסד, שהלבן של הוי' מכריע ומהפך את האדום של הדם, בסוד המשקוף השקוף שעל גבי שתי המזוזות; וגם אליבא דרבי אבא שהדם הוא "למעבד נוקמין" במצרים, ובסוד "נגוף ורפוא" בעת

⁷² שבהם והו אותיות (לפי סדר הופעתם), רמז לשם הראשון של עב שמות, הרשום בכוונות על תבת "והיה [אם שמע]", ודוק. **אלהינו אלהיך אלהיכם** = 274 = **רחל לאה** (ב"פ קבלה, 137) ו-1 פעמים הוי' שבמזוזה = **יעקב**. יעקב הוא האור, שמות הוי', ואילו רחל לאה נשותיו הן הכלים, שמות אלהים (**אלהים** = **כלי הוי'**), ודוק.

והנה, כשמצרפים את **והיה** (צירוף הוי'); "והיה" לשון שמחה – שמחה של מצות מזוזה, דלשימור עבד) **שדי אדני** (כללות ענין המזוזה) יעלה הכל **יג** שמות, י"ל כנגד **יג** מדות הרחמים) 861, 41 במשולש = **בית המקדש** וכו'. המזוזה עושה מהבית בית המקדש – "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" – מחוץ לפתח, כשומר היושב בחוץ, וגם בתוך הבית, ועל הפתח (האות ברית קדש, כמפורש בהשמך הזהר) ובתוך הלב של כל א"א מבני הבית, בצאתו ובבואו, ודוק.

ובעונה אחת, ברגעא חדא, הרי "למעבר נוקמין" נוטריקון לבן). על המזווה בצד ימין יש את שם ש-די, שם קובעים את המזווה. על המזווה בצד שמאל טפת הדם היא ה-י של שם א-דני. על המשקוף היא ה-י של שם הוי'. פעם היו כותבים את קיצור שם ה' כשלש יודין (כמו סגולתא בטעמי המקרא), בכתב יד, וכשעבר לדפוס הפכו לשתי יודין – שלשת היודין הם ציור, רמז, למשקוף ושתי המזוות.

ה. ארבע דרגות של בהירות

ארבע דרגות של בהירות – מצוות ושלש דרגות של תורה

אחרון אחרון חביב נדבר על סיום כל המאמר: הוא אומר שאור הספירה הוא אור בהיר. **אור בהיר בגימטריא משיח בן דוד**. נאמר בקיצור נמרץ: הוא כותב שיש ארבע מדרגות של בהירות – בהירות הכלי עצמו, בהירות פנימיות הכלי שמגלה את מהות האור (עליה דבר במאמר הקודם), בהירות האור בפני עצמו, בהירות בה האור דאצילות מגלה את אוא"ס שלפני הצמצום. הוא אומר שבהירות הכלי היא מה שהכלי בטל לאור – לא שמגלה את מהות האור, אלא הוא עצמו בטל לאור. הבטול של הכלי לאור היא כמו דרגת האלקות שמתגלה בקיום מצוות מעשיות – כל מצוה היא אבר, "רמח פקודין – רמח אברין דמלכא", והאבר בטל לנשמה, וחיות הנשמה זורמת באברי הגוף בזכות בטול האבר לפנימיות. כך ראוי להיות גם בעולמות התחתונים. הוא מסביר שתפקיד כל המצוות שגם בעולמות התחתונים יהיה מצב של "איהו וגרמוהי חד בהון", כמו באצילות (מדרגת "אחד" כמו שהסביר במאמר קודם) – וכדי לצייר מסביר שקשור לבטול של המצוות. מה שפנימיות הכלים מצד הבהירות שלהם מגלים את מהות האור החוצה – לא הבטול שלהם לאור, אלא גלוי האור – הוא כמו למוד תורה. זה ההבדל בין תורה למצוות – התורה היא שספירה לשון ספיר של פנימיות הכלי מגלה את האור. בהירות האור שלא מתלבש בכלי, מצד עצמו, היא כמו מי ש"תורתו אומנתו" (כך כותב בסוגריים, בדרך אפשר), עצם האור בלי כלי כלל. למה שהאור הבהיר מגלה אור עוד יותר נעלה, בסוד "והיה הוי' לי לאלהים" – ששם הוי' דלתתא נעשה אלקים לגילוי שם הוי' דלעילא – לא נותן משל, אך לכאורה היה צריך לומר שזו התורה החדשה של מלך המשיח.

כל אדם צריך להיות בהיר בעצמו ומגלה האור שמעליו לאחרים

בקיצור נמרץ, בלי כל ההסבר, יוצא שיש בהירות של המצוה (כמו מצות מזווה עליה דברנו), בהירות של למוד תורה, בהירות של מי שתורתו אומנתו ו"תורה חדשה" – "אור חדש על ציון תאיר", לא אור של אצילות אלא אור שמעל האצילות. אפשר לעשות בפשטות י-ה-ו-ה. נשייך אלינו: הווארט שכל דבר בעולם צריך להיות בהיר

בעצמו, וצריך שדרכו תזרום הבהירות שמעליו. כלומר, מה שהוא בהיר בעצמו עדיין אינו השקיפות שלו, אבל אם הוא מספיק בהיר בעצמו הוא שקוף כל כך שמשוה מעליו זורם ומתגלה דרכו. הווארט בסוף ששתי מדרגות – בכלי כך ובאור כך. שקיפות הכלי מגלה מהות האור ששייך לכלי, אך לא את האור שלא שייך אליו. כמו שנאמר שיש זוג של איש ואשה, כל אחד צריך להיות בהיר בפני עצמו – תיקון הנפש, אם אני מתקן עצמי אני בהיר. אבל זו לא התכלית, כידוע בחב"ד שתקון עצמי אינו התכלית. התכלית היא שמשוה מעלי יאיר דרכי ויתגלה החוצה. זה הקטע של סוף המאמר, שמסכם את כל מהלך המאמר, ממנו עולה שיש את הכלי והאור ולכל אחד יש את הבהירות שלו בפני עצמו – הנוקבא שלו, ה עילאה באור ו-ה תתאה בכלי – ואת הבהירות שמגלה את האור. בהירות הכלי שמגלה אור היא ה-1, ובהירות האור שמגלה אור יותר גבוהה היא ה-2 במבנה כאן. שוב, מוסר ההשכל כאן הוא שכל אחד צריך שתי בהירויות. קודם כל יש איש ואשה, אור וכלי, אבל לכל אחד יש את ה-מה ו-בן שלו. ה-בן של כל אחד הוא הבהירות שלו עצמו. ה-בן של האשה הוא קיום המצוות, בטול של "איהו וגרמוהי חד בהון", ויותר מזה – שדרך הכלי האור מתגלה, למוד תורה – היינו מה ד-בן, ה-1. אור בהיר בפני עצמו – תורתו אומנתו (היינו שהתורה שלו הוא עיקר ענין קיום המצוות אצלו, אומנות לשון מעשה בפועל, שלפי זה מובן שלכל אחד יש את המצוה שלו ואת גילוי האור, התורה, שמאיר דרכו) – הוא בן ד-מה. דרך כך זורם אור חדש לגמרי, "אור חדש על ציון תאיר", הוא ה-2 כאן:

י	גילוי האור את מה שמעליו	מה ד-מה	תורה חדשה
ה	בהירות האור	בן ד-מה תורתו אומנתו	
ו	גילוי הכלי את האור	מה ד-בן תורה	
ה	בהירות הכלי	בן ד-בן מצוות	

השאיפה – "והיה הוי' לי לאלהים"

אנו רוצים משיח, ה-2 הנ"ל (הלבן העליון), מה שאור האצילות מגלה את עצמות אור אין סוף ב"ה, בסוד "והיה הוי' לי לאלהים". יש כאן רמז להאמור לעיל בסוד המזוזה ש"והיה" (לשון שמחה – שמחה של מצוה) אותיות הוי' ("תורת הוי'" – "תורה חדשה מאתי תצא", תורת עתיקא קדישא לפני הצמצום וכו') – "והיה הוי'". ובאמת (מדת יעקב – "תתן אמת ליעקב") הכל הוי': "לי לאלהים" = ו"פ הוי' – יוסף; "הוי' לי לאלהים" = ז"פ הוי' = יעקב; "והיה הוי' לי לאלהים" = ח"פ הוי' = יצחק.

“והיה הוי” בכל התנ”ך

אין עוד “והיה הוי” בתורה, אבל יש עוד ה”פ “והיה הוי” בנ”ך (הכל רומז לאותו ענין, גילוי תורת עתיקא לע”ל, על ידי אליהו העולה “והיה הוי”), ויש לסדר את שש ה”והיה הוי” שבתנ”ך (הכוללות יב צירופי הוי, ו יוצאים מצירוף אותיות הוי) כסדר, כנגד חדש ניסן, חדש הגאולה, ו-1 יוצאים מצירוף והיה, הצירוף השביעי שכנגד חדש תשרי, חדש התשובה והשמחה) כנגד הז”ת: “ושבתי בשלום אל בית אבי והיה הוי” לי לאלהים” הנאמר ביעקב אבינו כנגד התפארת, מדת יעקב, שפנימיותה (נשמתה) הדעת הכוללת ב עטרין, חו”ג, שרשי אברהם ויצחק = “אל בית אבי”. “וכי הקים הוי” להם שפטים והיה הוי” עם השפט והושיעם מיד איביהם” – חסד חנם שה’ עושה עם עמו ישראל בכל דור ודור אף על פי שלא הולכים בדרך ה’ (כמבואר בתחלת ספר שופטים). “והיה הוי” לדין ושפט בני ובינך” שאמר דוד לשאול כנגד הגבורה (דוד קיים בעצמו “איזהו גבור הכובש את יצרו”, שלא פגע בשאול, הרודפו להרגו, כאשר נמסר בידו). “והיה הוי” עמו בכל אשר יצא ישכיל” הנאמר בחזקיהו כנגד היסוד ה”משכיל אל דל” כנודע (“ישכיל” היינו יצליח, בחינת יוסף איש מצליח)²³. “אשרי הגבר אשר יבטח

²³ נתבונן בשלשת הפסוקים שנאמרו בחזקיהו מלך יהודה, שראוי היה להיות משיח, באותו ענין: “בהוי” אלהי ישראל בטח ואחריו לא היה כמהו בכל מלכי יהודה ואשר היו לפניו. וידבק בהוי” לא סר מאחריו וישמר מצותיו אשר צוה הוי” את משה. והיה הוי” עמו בכל אשר יצא ישכיל וימרד במלך אשור ולא עבדו”.

“בהוי” אלהי ישראל בטח... וידבק בהוי” = בהוי” (כח), הפתיחה והסוף, ברבוע! וביחד עם “והיה הוי” עמו” (פתיחת שלשת הפסוקים שבסוהו של חזקיהו) = ז פעמים חזקיהו (שעולה “והיה הוי” כל תבה באחוריים: ו זה והי והיה י יה יהו-ה – דין ועוד חסד) ! שארית שלשת הפסוקים = 6279 = 3 פעמים 7 פעמים 13 פעמים 23.

יש בשלשת הפסוקים 147 = 3 פעמים 7 ברבוע אותיות. אם נצייר את שלשת הפסוקים כשלשה רבועים של 7 נגלה ששלש הנקודות האמצעיות הן אותיות ארי (לפי סדר זה), רמז למלך מבית דוד הגבור כארי. שאר 144 (זה ברבוע) האותיות = 7020 = 10 פעמים שבת (בפרשת ויכלי יש 144, קדם, אותיות) = אדם (ר”ת אדם דוד משיח) פעמים יוסף (העולה אדם במספר קדמי, יוסף נקרא “אדם” בתורה, כמבואר בחז”ל). בכתבי האריז”ל מובא שמה שחזקיהו היה ראוי להיות משיח היינו משיח בן יוסף דווקא (הגם שהנו מבית דוד), ודוק.

תכלית שלשת הפסוקים המתארים את צדקת חזקיהו שלא היה כמהו כו’ – וימרד במלך אשור ולא עבדו, מרידת המלכות דקדושה (מכח היסוד, האות-אמת) במלכות הרשעה. אשור מסמל את תרבות ה”תענוגות בני אדם”, תרבות האושר והרווחה, שבימינו היינו תרבות המערב בכלל ותרבות אמריקה בפרט, כידוע מהרבי. מכאן נלמד שהפועל יוצא של כל הצדקות הוא למרוד במלך אשור, ועוד – ולא עבדו, לא להיות משועבד אליו בשום בחינה ואופן (לא בחיצוניות ולא בפנימיות, לא בהנהגות ולא בדעות וכו’). אז – וימרד במלך אשור ולא עבדו, היום – וימרד בנשיא ארצות הברית ולא עבדו. ביחד = ולא פעמים עבדו!

בהוי' והיה הוי' מבטחו" – יש כאן שתי בטוחות כנגד נצח והוד, בטחון פעיל ובטחון סביל כנודע. "והיה הוי' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה הוי' אחד ושמו אחד" כנגד המלכות כמובן:

חסד

"והיה הוי' עם השפּט והושיעם מיד
אִיבִיהֶם"

גבורה

"והיה הוי' לדין ושפט ביני ובינך"

תפארת

"ושבתי בשלום אל בית
אבי והיה הוי' לי לאלהים"

נצח-הוד

"יבטח בהוי' והיה הוי'
מבטחו"

יסוד

"והיה הוי' עמו בכל אשר
יצא ישכיל"

מלכות

"והיה הוי' למלך על כל
הארץ"

אמרנו בקיצור את ארבע דרגות הבהירות, אבל זה אולי הדבר הכי עמוק ומסכם כאן במאמר. מכאן עובר למאמר מסכם שמעלה את הספיר למדרגה עוד יותר גבוהה. שנזכה לביאת המשיח, יחד עם כל הצדיקים, שהערב הקדשנו לרבי שלום שבזי – שכל הצדיקים יהיו אתנו בביאת משיח צדקנו וטיכף ומיד ממש.